

Kedves Testvérek!

Az emmauszi tanítványok nagy témája: „Mi történt Jézussal? Föltámadt-e, egyáltalán ez lehetséges-e?” Nekünk 2000 évvel később azt mondhatnánk, nem ez a nagy témánk. Mi nagy témánk nem az, hogy Krisztus föltámadt-e vagy nem? Hanem az, hogy örömhír-e számunkra, vagy nem? Ahogy a kétezer évvel ezelőtti ember, ha eljutott oda, hogy „De hiszen föltámadt!”, ebből aztán következett az öröme. Mi mondjuk és énekeljük, hogy föltámad, de a nagy kérdés, hogy ebből miként és hogyan következik az öröm, ami aztán átjárja az életünket. Mit jelent, hogy Krisztus a halálból föltámadt, a mai evangélium olyan értelemben nagy segítség, hogy sok párhuzamot fedezhetünk fel a között, hogy mi történik a sír mélyén, és mi történik a szív mélyén. Mi történik az emmauszi tanítványok szíve mélyén. Egyszer csak fölismerték, hogy ő az? Erről a szív mélyén, annak a rejtekében lezajló folyamatról szeretnék szólni.

Miért szólhat nekünk különösen is az evangélium? Mert azt halljuk, hogy a tanítványok azok, akik nem ismerik föl a föltámadt Jézust. Nem az ismeretlenek, az idegenek, a bámészkodók és a keresők; a tanítványok nem ismerik föl Jézust. Most nézzük meg az utat, a Jézus fölismeréséhez vezető lehetőségeinket.

Azt mondja a szentíró: „Két tanítvány indult el Jeruzsálemből Emmausza.”, ez azt jelenti, hogy tanítványokban, már van Jézus felé egy megelőlegezett és egy megélt bizalom. Miközben reményüket veszítik, Jézus halála nyomán, a bizalom tovább pislákol bennük, mert továbbra is tanítványok, csak éppen most reményvesztett tanítványok. Tehát az első ez a bizalom, ami ott van a szív mélyén, akkor is, ha Jézust megölik.

Miről beszélgetnek útközben? Jézusról. Vagyis számunkra Jézus téma, ez az ő nagy témájuk. Miért akarom ezt hangsúlyozni, minek erről beszélni? Mert például itt vagyunk most a szentmise, és milyen izgalmas belegondolni abba, hogy majd elmentek egy óra múlva, ha nem is a mai szentmise után. Miről szoktunk beszélni? Magunk között szólva szerintem a legritkább esetben beszélünk Jézusról. Hát arról beszélünk, mondjuk, hogy mit mondott a pap, arról beszélünk, vagy a kántor milyen új éneket énekelt szépen. Vagy éppenséggel sírt-e egy kicsi baba vagy nem. Hát erről szoktunk beszélni. Jézusról sokkal kevésbé. Tehát mennyire egyszerűnek tűnik, és mennyire mégsem magától értetődő, hogy mondjuk egy Jézussal való találkozás eseménye után mi Jézusról beszélgezzünk, és ő legyen számunkra a téma.

Hogyan történik a beszélgetés? Egymás között. Ennek van jelentősége, mert amikor magunk között vagyunk, egymás között, az lehetőséget ad arra, hogy nagyobb őszinteséggel, nyitottsággal, szinte meghittséggel beszéljünk. Közelebb kerülünk ahhoz, ami bennünk lejátszódik. Ne kelljen eltorlaszolni a saját érzéseink elöl az utat. Mert esetleg attól félünk, hogy visszaélnék vele, hát ezt kifelé, vagy egy idegen felé nem mondanánk. Hogyan készül itt az emmauszi tanítványok szíve a föltámadt Jézus fölismerésére? Hát úgy, hogy egymás között őszintén beszélhetnek, és átélhetik azt, ami velük történik, nemcsak ami Jézussal történt.

Azt mondja a szentíró: „És egyébként vitatkoztak is.”, nem csak beszélgettek, vitáztak. Miért érdekes ez? Mert amikor vitatkoznak egymással, abban mindig benne van annak a lehetősége, hogy valaki olyan szempontot mond, egy olyan érzést fejez ki, egy olyan meglátása van, ami nem az enyém, és az engem gazdagíthat. A vitában megtörténhet az, hogy valami, ami engem fölülmúl, vagy egyszerűen csak engem kiegészít, megjelenhessen és gazdagítson.

Azután Jézus hozzájuk szegődött. Hát milyen szép ez, hogy ezek a tanítványok olyanok, hogy lehet hozzájuk szegődni. Egyáltalán nem magától értetődő, már csak azért sem, mert látjuk, hogy benne vannak egy nagy beszélgetésben, egy nagy vitában, éppen valami, ami tényleg sorsfordító számunkra, hiszen tanítványok, és megengedik, hogy egy idegen velük tartson. Valaki, aki most mellénk szegődik, már nem fogjuk tudni pont úgy folytatni az életünket, a beszélgetésünket. Azért nagy nyitottság, hogy pont, mikor úgy benne vannak a sűrűjében, megengedik egy idegennek, hogy hozzájuk szegődjön.

Akkor a következő, hogy amikor Jézus kérdezi őket, szomorúan megállnak. Szomorúan állnak meg, vagyis a Jézussal való közös történetük bennük erőteljes érzéseket vált ki. Tudják őt siratni, tudják gyászolni. A tanítványoknál egyáltalán nem lényegtelen, hogy szomorúan beszélnek arról, ami történt. Szomorúan megálltak. Mindegyikünknek van élményünk arról, hogy beszélgetünk valakikkel, úgy nagyon benne vagyunk, és a lényeghez elérünk, egyszer magunktól megállunk. Senki se szokta mondani azt, hogy „Most álljunk meg, annyira fontos ez!” Ez meg szokott történni. Elmondanak valamit, ami tulajdonképpen szinte hitvallásszerű. Gyönyörűsége hitvallásszerű, hogy „Föllépett Jézus, Isten és az emberek előtt nagy volt. Egy igaz próféta volt szavakban és tettekben.” Egy gyönyörű hitvallást mondanak. Kifejezik Jézus felé a hitüket, miközben ők abban vannak, hogy Jézust megölték. A bizalom most valahogy összesűrűsödik bennük: „De hát mi tudjuk, hogy ő ki. Hát egy igaz, egy próféta, ott Isten és az emberek, a nép előtt. És ezt szavakban és tettekben is igazolta.” Nem hangzik el több, miközben ők elmondják, hogy: „De hiszen nagy próféta volt Isten és az emberek előtt szóban és tettben.” Hogy mint minden olyan esemény, ami a történelmi léptéket átlépi, és ott megjelenik, ami társadalmi esemény, hogy ott mindig lesznek olyanok, akik majd el akarják mondani,

hogy mi történt, akik a kezükbe veszik annak a lehetőségét, hogy ők mondják meg, és ők határozzák meg, hogy mi is történt, hogy ki is Jézus. Nekik mondhatnak akármit, ők tudják, hogy Jézussal mi volt a tapasztalatuk, hogy Ő ki volt és ki nekik, és ehhez ragaszkodnak. És ez tovább készíti a szívüket arra, hogy egyszer csak sok óra múlva fölismerjék, hogy Ő velük van.

Azután, ahogy ezt mondják: „Hát azt reméltük. Hát reméltük, hogy majd ő váltja meg a népet.” És itt megint mind a két kifejezésnek van jelentősége. Azt mondják: „Azt reméltük...” Vagyis hogy megvolt bennük a jövőre irányultság. A másik pedig, hogy „Majd megváltja a népet.” Nem azt mondták: „Majd megvált engem.”, hanem a népet. Nem azt mondják: „Majd Ő segít nekem.”, hanem azt mondják: „A nép megváltójának reméltük Őt.” Ez kifejezi a szívüknek a tágasságát; a jövőre irányultság és az önmagukon való túllátásnak a szemléletmódja.

Azt mondják a tanítványok: „Hát úgy találtak mindent a közülünk valók, akik ott a sírhoz elmentek, ahogyan azt az asszonyok mondták, bár az asszonyok meg megzavartak bennünket.” Itt két szempont is izgalmas az egyik, hogy a realitásban vannak a tanítványok. Azt mondják: „Minden pontosan úgy volt, ahogy az asszonyok ezt mondták.” Közben pedig beszámolnak arról, hogy meg tudtak zavarodni. De nagyszerű dolog, hogy az ember, aki éppen átéli a szív fájdalmát, a reményvesztettségnek a sötétségét meg mer zavarodni. Amikor megzavarodunk, az azt jelenti, hogy nyitottak vagyunk valami olyan eseményre vagy olyan történésre vagy értelmezésre, ami túlhaladja azt, ahogy eddig láttuk és gondoltuk. Ezért a keresztny embernek jó lenne húsvétról húsvétra megzavarodnia. Ez a zavarodottság is előkészítse a szívünket arra, hogy a föltámadt Jézussal úgy találkozassunk, hogy egész életünk során eddig nem.

Azt mondja a szentírő, hogy „Jézus pedig... Ó, ti késedelme szívűek! Ó, ti okatlanok!” Hát most megint csak érzelmileg föl vagyunk kavargodva, odajön egy idegen, és azt mondja nekünk: „Ó, ti okatlanok, hogy lehettek már ilyen lassú fölfogásúak? Van nektek hitetek egyáltalán?” Most magunk között szólva, szerintem tíz emberből kilenc elküldte volna őt, nem? Milyen gyönyörűséges az, hogy ezek a tanítványok a nyitottságukat főntartják, hogy ez az idegen az ő zavarodottságukban mond hasson valamit, ami túlmutat azon, amit eddig gondoltak, és amit eddig fölfogtak Jézusból.

Akkor így érünk el odáig, hogy azután azt mondja a szentírő: „Jézus úgy tett, mintha el akart volna menni.” Egész biztosan sejtem, hogy ez nem egy próba, hogy most megnézzük, hogy mit csináltak. Egy újabb lehetőség a tanítványoknak arra, hogy ők maguk cselekvő módon azt mond hassák, kifejezhessék, hogy hol tartanak, hogy mit akarnak, hogy mi van a szívük mélyén, most, miután lángolt, hogy azt mondják: „Maradj velünk!” Ebben egyrészt ott van az emberség. „Hát lemenőben van a nap, most ne menj már ki a sötét éjszakába! Te itt idegen vagy, látnivaló.” A másik pedig, hogy az is benne van, hogy ők átéltek valami jót ezzel az idegennel, és ők ezt a jót akarják. Azt akarják, hogy ez a jó, amit ezzel az idegennel átéltek, aki kifejtette az írásokat, hogy hogyan van a Messiással, hogy ez a valaki maradjon velük.

Így érkezünk el oda, hogy amikor pedig már ott vannak, milyen elgondolkodtató, hogy hát a tanítványok ott ülnek, Ő egy idegen, és megengedik az idegennek, hogy Ő törje meg a kenyeret. Ez az idegen mond áldást a kenyér fölött. Az idegen nyújtja oda a kenyeret a bennfentes tanítványoknak. Hogy megtörténik az, hogy ez az ember már, ez az idegen számukra nem idegen többé. Asztalközösségben vannak, és közösségben vannak, nem is akármilyen módon, mert ez az idegen – mondjuk így, hogy – kapja azt a megtiszteltetést, hogy Ő osztja még szét a kenyeret, nem pedig fordítva.

Itt elérkezünk ehhez a gyönyörű pillanathoz, ahogy megtöri a kenyeret és odaadja. Mert épp arról akartam beszélni, hogy hát sokat töprenghetünk azon, hogy miért pont ez az a pillanat, amikor fölismerik. Jézus hogyan támadt föl a halálból, meg amennyire a föltámadás titok, szerintem ez is az. Mondhatjuk, magyarázhatjuk, értelmezhetjük; szerintem titok. Hogyha ezt a titkot valahogy egy picit szemléljük is, akkor a következő gondolatig juthatunk: Mi annak a mélysége, hogy ebben a számukra eddig idegenben fölismerik a föltámadt Jézust? Ezt ismerik föl, találkoztak a megtört Istennel, és ez a megtört Isten adja nekik az életet, és utána találkozhatnak magukkal, és bátran mondhatják azt, mi megtörték vagyunk, és nincs akadály, hogy mi a megtört emberek továbbadjuk az életet.

Mi ez az öröm? Miután nekiállnak vacsorázni, és előtte már lemenőben volt a nap, akkor az azt jelenti, hogy a tanítványok éjszaka indulnak el, és éjszaka elmennek két-három óra, az inkább három óra, mert sötét van, és éjszaka találkozhatnak az éjszaka összegyűlt övéikkel, akik szintén együtt vannak. Ezért, hogyha csak egyetlen mondatot mondhatnék itt, ez az örömhír. Akkor válik ez a mondat, hogy „Krisztus föltámadt!” örömhírré bennünk, hogyha a szó valódi és átvitt értelmében, egy fárasztó nap után, néhány előző drámai nap után éjszaka nekiállunk, hogy a sötétben menjünk három órán keresztül vagy négy, hogy találkozzunk másokkal és elmondjuk nekik nemcsak azt, hogy Krisztus föltámadt, hanem azt, hogy mi ennek örülünk. Amen!